

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

Een oude grafsteen met een bijzondere paddenstoel

Reinink, K. 2011. *Omphalina rickenii* was found on an old, moss-covered tombstone. *Coolia* 54(2): 68.

Eind oktober 2010 bezocht ik de oude begraafplaats van Zutphen om mossoorten op grafstenen te inventariseren. Een oude grafsteen die onder een hoek van ongeveer 30 graden op het westen was geplaatst, was voor een groot deel met verscheidene mossoorten begroeid. Bij het nauwkeurig bekijken daarvan viel mijn oog op 2 kleine paddenstoeltjes die ertussen stonden. Door de diep in het midden ingedeukte hoed en de aflopende vertakte plaatjes leek het me toe dat het om een soort uit het geslacht *Omphalina* ging. Voor nader onderzoek nam ik één exemplaar mee. Vergelijking met foto's in 'Breitenbach' maakten waarschijnlijk dat het hier het Muurtrechtertje (*Omphalina rickenii*) betrof. Microscopisch onderzoek zou dit moeten bevestigen. De heer Jan Dieker uit Zutphen bleek bereid deze controle voor mij te verrichten. Met behulp van de *Omphalina*-sleutel uit de "Flora Agaricina Neerlandica" bleek bij de eerste uitsplitsing al dat het inderdaad om *O. rickenii* ging: gespen ontbraken aan de septen van de hoedhuidhyfen en konden ook niet vastgesteld worden bij de hoedtramahyfen. Bovendien waren er korreltjes aanwezig aan de buitenzijde van de hoedhuidhyfen (geïncrusteerd pigment).

Omphalina rickenii is in ons land een ernstig bedreigde soort die bekend is van met mos begroeid kalkrijk gesteente. Rond de beide paddenstoeltjes stonden vooral Gedraaid knikmos (*Bryum capillare*), Gesteelde haarmuts (*Orthotrichum anomalum*) en Zilvermos (*Bryum argenteum*). Verder veel Gewoon klauwtjesmos (*Hypnum cupressiforme*), Gewoon en Bleek dikkopmos (*Brachythecium rutabulum* en *B. albicans*), Purpersteeltje (*Ceratodon purpureus*), Gewoon haakmos (*Rhytiadelphus squarrosus*) en Duinsterretje (*Syntrichia ruralis*).

Zo blijkt maar dat het bekijken van met mos bedekte oppervlakten soms een verrassende paddenstoelvondst kan opleveren.

Met dank aan de Jan Dieker voor de microscopische controle.

Foto's van de hand van de auteur.

Literatuur

- Breitenbach, J. & Kränzlin, F. 1991. Pilze der Schweiz. Band 3.1, Röhrlinge und Blätterpilze.
Bas, C., Kuyper, Th.W. Noordeloos, M. E. & Vellinga, E.C. 1995. Flora Agaricina Neerlandica. Dl 3. Rotterdam/Brookfield.
Arnolds, E. & Veerkamp, M. 2008. Basisrapport Rode Lijst Paddenstoelen. Uitgave Nederlandse Mycologische Vereniging.

